

Pytanie: Proszę o wyjaśnienie kwestii dotyczącej przedsiębiorstw partnerskich i powiązanych, w tym z osobami fizycznymi oraz co uważane jest za rynek pokrewny dla rynku Wnioskodawcy

Generalne zasady obliczania danych dla określenia statusu przedsiębiorstwa na podstawie załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 roku uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu; :

- przedsiębiorstwa niezależne: uwzględniamy dane wyłącznie tego przedsiębiorstwa
- przedsiębiorstwa partnerskie: uwzględniamy stosowny procent danych drugiego przedsiębiorstwa
- przedsiębiorstwa powiązane: uwzględniamy 100 % danych drugiego przedsiębiorstwa

Przedsiębiorstwo niezależne

Przedsiębiorstwo, które posiada **mniej niż 25 %** kapitału lub głosów w innych przedsiębiorstwach a/ lub inne przedsiębiorstwa posiadają **mniej niż 25 %** kapitału lub głosów w tym przedsiębiorstwie.

Zatem możliwe zachowanie statusu niezależnego przedsiębiorstwa pomimo posiadania w nim udziałów przez kilku inwestorów, **z zastrzeżeniem dwóch sytuacji.**

I. Inwestorzy, z których każdy posiada mniej niż 25 % kapitału lub głosów w ocenianym przedsiębiorstwie są ze sobą powiązani

Jeżeli posiadają oni łącznie więcej niż 50 % (z zastrzeżeniem wyjątku dla inwestorów, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. a)-d) załącznika I) w danym przedsiębiorstwie to w związku z faktem, że inwestorzy ci są ze sobą powiązani przedsiębiorstwo, które oceniamy uzyskuje status przedsiębiorstwa powiązanego.

Skutek: do danych przedsiębiorstwa dodajemy 100 % danych każdego z inwestorów

II. Inwestorzy, z których każdy posiada mniej niż 25 % kapitału lub głosów w ocenianym przedsiębiorstwie są ze sobą powiązani i jednocześnie posiadają łącznie nie więcej niż 50 % w ocenianym przedsiębiorstwie.

Przedsiębiorstwo oceniane uzyskuje status przedsiębiorstwa partnerskiego.

Skutek: do danych przedsiębiorstwa dodajemy odpowiedni procent danych każdego z przedsiębiorstw – inwestorów, z zastrzeżeniem działania odpowiednio na rynku *upstream/ downstream*.

Przedsiębiorstwo partnerskie określone jest w art. 3 ust.2 załącznika I

Przedsiębiorstwo, które samodzielnie lub wspólnie z innymi przedsiębiorstwami, z którymi jest powiązane, posiada od 25 % do 50 % kapitału bądź praw głosu w innym przedsiębiorstwie.

Warunek: przedsiębiorstwo oceniane i przedsiębiorstwo/ przedsiębiorstwa, z którym/ którymi pozostaje w relacji przedsiębiorstw partnerskich usytuowane są (działają) bezpośrednio na poziomie rynków odpowiednio: *upstream* lub *dawnstream*.

Rynek *upstream* - rynek sąsiedni/ pokrewny znajdujący się bezpośrednio na poziomie wyższym w stosunku do rynku wytwarzanego produktu lub usługi, na jakim działa przedsiębiorstwo oceniane - rynek dystrybucji

Upstream enterprise – przedsiębiorstwo działające na rynku dystrybucji

FUNDUSZE EUROPEJSKIE - DLA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Rynek *dawnstream* - rynek sąsiedni/ pokrewny znajdujący się bezpośrednio na poziomie niższym w stosunku do rynku wytwarzanego produktu lub usługi, na jakim działa przedsiębiorstwo oceniane - rynek produkcji i dostaw

Dawnstream enterprise – przedsiębiorstwo działające na rynku produkcji lub dostaw

Wyjątek:

przedsiębiorstwo może zachować status niezależnego pomimo przekroczenia pułapu 25% (ale nie więcej niż 50 %) udziału w nim kapitału lub głosów przez inne przedsiębiorstwo/ przedsiębiorstwa, pod warunkiem, że dotyczy to następujących kategorii inwestorów:

- publiczne korporacje inwestycyjne, spółki kapitału podwyższonego ryzyka, inwestorzy indywidualni lub zbiorowi inwestujący regularnie w papiery wartościowe przedsiębiorstw nienotowanych na giełdzie (tzw. *Bussines Angels*) pod warunkiem, że wartość całkowitej inwestycji w jednym przedsiębiorstwie nie przekracza 1,25 mln euro,
- uczelnie wyższe i ośrodki badawcze non-profit,
- inwestorzy instytucjonalni łącznie z regionalnymi funduszami rozwoju,
- niezależne lokalne władze samorządowe pod warunkiem, iż roczne budżety jednostek administracyjnych, którymi kierują są mniejsze niż 10 mln euro i jednostki te są zamieszkiwane przez mniej niż 5 tys. mieszkańców.

Zastrzeżenie: w sytuacji, gdy ww. inwestorzy są ze sobą powiązani wyjątek zostaje wyłączoney
Skutek: do danych przedsiębiorstwa ocenianego dodajemy 100 % skumulowanych danych powiązanych inwestorów.

Wyjątek ten nie dotyczy również sytuacji, gdy 25 – 50 % kapitału bądź prawa głosu jest bezpośrednio, pośrednio, łącznie albo indywidualnie kontrolowane w ocenianym przedsiębiorstwie przez organ lub organy publiczne.

Przedsiębiorstwa powiązane o których mowa w art. 3 ust.3 załącznika I

Dwa typy powiązań :

Bezpośrednie - przedsiębiorstwo-przedsiębiorstwo

Pośrednie - poprzez wskazane w art. 3 ust. 3 typy podmiotów

Typ bezpośredni

a) przedsiębiorstwo posiada większość praw głosu w innym przedsiębiorstwie w roli udziałowca/akcjonariusza lub członka;

b) przedsiębiorstwo posiada prawo do powoływania lub odwoływania większości członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innego przedsiębiorstwa;

c) przedsiębiorstwo posiada dominujący wpływ na działalność innego przedsiębiorstwa zgodnie z zawartą z tym przedsiębiorstwem umową, lub postanowieniami w jego statucie lub umowie spółki;

d) przedsiębiorstwo będące akcjonariuszem/udziałowcem lub członkiem innego przedsiębiorstwa kontroluje samodzielnie, zgodnie z umową z innymi akcjonariuszami/udziałowcami lub członkami tego przedsiębiorstwa większość praw głosu udziałowców/akcjonariuszy lub członków w tym przedsiębiorstwie.

FUNDUSZE EUROPEJSKIE - DLA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Typ pośredni

Co najmniej jedna z relacji wskazanych w ww. pkt a) – d) zachodzi między przedsiębiorstwami poprzez:

- inwestorów, o których mowa w art. 3 ust.2
- inne przedsiębiorstwo
- osobę fizyczną lub grupę osób działających razem – jedynie w tym rodzaju powiązań pośrednich warunkiem stwierdzenia istnienia powiązania jest dowiedzenie, że przedsiębiorstwa te prowadzą swoją działalność lub część tej działalności na tym samym rynku właściwym lub rynkach pokrewnych: upstream lub downstream.

Zgodnie z **literalnym brzmieniem** przepisu art. 3 ust.3 akapit 3 **okoliczność niedziałania na tym samym rynku właściwym lub rynkach pokrewnych** w przypadku tego typu powiązania pośredniego **wyłącza możliwość stwierdzenia powiązania w ogóle.**

Przykład:

Osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej posiada 99 % udziałów w jednej spółce akcyjnej i 100 % oraz jednoosobowy zarząd w drugiej spółce akcyjnej. Każde z przedsiębiorstw jest średnim przedsiębiorstwem o danych z górnej granicy przewidzianej dla tej kategorii – zsumowane dane obydwu oznaczałyby osiągnięcie statusu dużego przedsiębiorstwa o liczbie zatrudnionych ok. 400 osób. Jedno z ww. przedsiębiorstw (wnioskodawca) dostarcza ekspertyz dowodzących, że przedsiębiorstwa nie działają ani na tym samym rynku właściwym, ani na rynkach pokrewnych. Zgodnie z literalnym brzmieniem ww. przepisu nie można stwierdzić powiązania tych podmiotów.

Wykładnia celowościowa jako metoda interpretacji załącznika I

Celem definicji MŚP jest lepsze zrozumienie rzeczywistej pozycji ekonomicznej MŚP oraz wyeliminowanie z tej kategorii grup przedsiębiorstw, których siła ekonomiczna może przekraczać siłę prawdziwych MŚP (pkt 9 Zaleceń)

Przyczyny konieczności stosowania wykładni celowościowej:

- **generalna** - brak waloru jasności i jednoznaczności wpisany w specyfikę reżimu prawnego UE który niejako z definicji musi uwzględniać odmienną instytucję prawnych systemów krajowych poprzez stosowną ogólność regulacji (nie tylko dyrektyw, ale również rozporządzeń)
- **wynikające ściśle z regulacji załącznika I -**
- **przepis art. 3 ust. 3 pkt a) – d) nie odnosi się *expressis verbis* do konkretnych form prowadzenia działalności gospodarczej**. Nie precyzując form prowadzenia działalności gospodarczych, do których się odnosi, **przepis uzasadnia podejście funkcjonalne** koncentrując się na zewnętrznych objawach opisywanych związków (zaangażowanie w zarządzanie, dominujący wpływ na działalność przedsiębiorstwa, etc.), będąc dowodem **samym w sobie na logikę, zgodnie z którą forma działalności nie ma znaczenia, ale faktyczne przejawy wpływu podmiotów na siebie**
- **warstwa literalna art.3 ust.3 pkt a)- d) nie obejmuje swym zakresem wszystkich form prowadzenia działalności gospodarczej w kontekście wszystkich możliwych rodzajów związków**, jakie mogą zachodzić między przedsiębiorstwami prowadzonymi w różnych formach.

Przykład: Związki zachodzące między dwiema osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą pozostającymi ze sobą jednocześnie w związku małżeńskim zachowującym ustawowy ustrój majątkowy.

Potwierdzenie kluczowej roli wykładni celowościowej w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości

1) Wyrok ws. Malchow

Stanowisko Komisji jako pozwanej: Nie wszystkie przedsiębiorstwa, które odpowiadają pod względem formalnym definicji MŚP, są w rzeczywistości MŚP. Definicja MŚP nie powinna być stosowana w sposób mechaniczny i formalistyczny. Wręcz przeciwnie, Zalecenie pozwala *expressis verbis* na **pewną elastyczność, a co za tym idzie możliwość uwzględnienia rzeczywistego potencjału gospodarczego beneficjenta** bez względu na jego formalny status (pkt 45 i 46)

Stanowisko Trybunału: Komisja dysponuje szerokim zakresem swobodnego uznania dla ustalenia, czy spółki będące częścią grupy winny być traktowane jako jedna jednostka gospodarcza, czy raczej jako podmioty autonomiczne pod względem prawnym i finansowym. **Ponadto: rozstrzygnięcie aktu jest nierozzerwalnie związane z jego uzasadnieniem w ten sposób, iż w razie potrzeby jego wykładnia winna być dokonywana z uwzględnieniem podstaw jego wydania** (pkt 51, 52, 54, 56, 60 – 62).

2) Wyrok ws. włoskiej

Stanowisko Trybunału: kryteria kwalifikacji przedsiębiorcy jako małego lub średniego należy stosować z uwzględnieniem celu, dla którego małe i średnie przedsiębiorstwa objęte są korzystniejszymi zasadami przyznawania pomocy publicznej. Celem tym jest przede wszystkim udzielenie wsparcia przedsiębiorstwom, dla których rozmiar działalności jest przyczyną szeregu trudności w dostępie do czynników produkcji oraz implikuje słabszą pozycję rynkową.

W rezultacie przedsiębiorcy, którzy spełniają formalne przesłanki uznania za małe lub średnie przedsiębiorstwo, lecz działają w ramach dużej grupy kapitałowej, zapewniającej im warunki działalności podobne jak w przypadku dużych przedsiębiorstw, nie mogą korzystać ze zwiększonych limitów dopuszczalnej pomocy publicznej (pkt 49 - 51).

3) Potwierdzenie kluczowej roli wykładni celowościowej w innych sprawach:

Wyrok ws. holenderskiej : konieczność jednolitej interpretacji różnych wersji językowych przepisów wspólnotowych wymaga, w przypadku rozbieżności między nimi, uwzględnienia również **celu**, dla którego dane przepisy zostały wydane (pkt 28 uzasadnienia).

Wyrok ws. TWD: część normatywna aktu jest nierozzerwalnie związana z jego uzasadnieniem, w konsekwencji w sytuacji, gdy taki akt jest interpretowany pod uwagę należy wziąć również **powody**, dla których taka regulacja została przyjęta (pkt 21 uzasadnienia).

Wyrok ws. Microsoft: zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, sentencja zawarta w akcie jest nierozdzielnie związana z jego uzasadnieniem i w razie potrzeby powinna być interpretowana przy uwzględnieniu **motywów**, które doprowadziły do jej przyjęcia (pkt 1258 uzasadnienia).

Podejście funkcjonalne/ celowościowe potwierdzone jest również w decyzjach Komisji Europejskiej. Jednocześnie praktyki decyzyjnej Komisji wynika spójna logika podejścia do badania powiązań, która oparta jest na gradacji aspektów powiązania.

FUNDUSZE EUROPEJSKIE - DLA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

- I. Badając status przedsiębiorstwa Komisja wychodzi od kluczowej kwestii – postawienia pytania czy przedsiębiorstwo jest niezależne, czy też należy do **grupy**. Grupa ta nie musi mieć charakteru oficjalnego. Przynależność do grupy oceniana jest z funkcjonalnego, gospodarczego punktu widzenia – Komisja bada faktyczne powiązania gospodarcze i organizacyjne (m.in. pkt 57 decyzji ws. niemieckiej).
- II. Jeżeli aspekt przynależności do grupy wymaga udowodnienia pierwszą kwestią, jaką bada Komisja jest **kontrola sprawowana nad przedsiębiorstwem** (przedsiębiorstwami) – czy istnieje, jeżeli tak –to przez kogo sprawowana i jakim sposobem. **W tym zakresie pierwszym wymienianym przez Komisję aspektem jest analiza struktury udziałów**. Szczególnie kategorycznie wskazane jest to w decyzji ws. niemieckiej, gdzie Komisja stwierdza: „struktura udziałów jest głównym kryterium analizy uprawnień do kontroli nad przedsiębiorstwem (np.: pkt 49 decyzji ws. niemieckiej, czy też np. pkt 67 decyzji ws. Malchow).
- III. **W następnej kolejności Komisja bada uczestnictwo w organach zarządzających, w tym wpływ na zarządzanie personelem**
- IV. **Zawartość strony internetowej** pkt 39 i 47 wyroku ws. Malchow, a także: pkt 58 decyzji ws. niemieckiej, gdzie Komisja stwierdza, iż: „w Internecie przedsiębiorstwa (...) same prezentują się jako (...), co pozwala zakładać, że (...)”.

W przypadku powiązań poprzez osobę fizyczną/ grupę osób analiza faktycznych powiązań gospodarczych i organizacyjnych (ad. I) dostarcza argumentów przemawiających za działaniem na rynkach pokrewnych:

I. Przykładowe argumenty z zakresu stosunków handlowych

- bycie zleceniodawcą/ zleceniobiorcą drugiego przedsiębiorstwa
- korzystanie w prowadzonej działalności gospodarczej z usług/ produktów drugiego przedsiębiorstwa
- reklamowanie usług/ produktów drugiego przedsiębiorstwa
- przekazywanie drugiemu przedsiębiorstwu środków trwałych w użytkowanie
- wynajem nieruchomości
- serwisowanie środków trwałych należących do drugiego przedsiębiorstwa
- zajmowanie tego samego budynku
- wspólna klientela
- rozprowadzanie wytworzonych towarów podobnymi lub tymi samymi kanałami dystrybucji (pkt 62 ws. niemieckiej)
- usytuowanie na komplementarnych etapach cyklu produkcyjnego – jak podkreśla Komisja ta okoliczność może skutkować potencjalną możliwością wystąpienia jako zintegrowana grupa (pkt 68 ws. niemieckiej)

II. Przykładowe argumenty z zakresu analizy kierownictwa i personelu

- analiza osób pełniących funkcje kierownicze/ zarządzające pod kątem funkcji pełnionych wcześniej
- relacje zachodzące między ww. osobami
- skorelowanie obecnie pełnionych funkcji z pułapem posiadanych udziałów

FUNDUSZE EUROPEJSKIE - DLA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

- wydelegowywanie/ podejmowanie pracy pracowników jednego przedsiębiorstwa w drugim przedsiębiorstwie (stąd wydaje się, że również: skierowywanie na szkolenia/ staże/ praktyki)

Przy tym Komisja formułuje tezę: związek między przedsiębiorstwami za sprawą osób fizycznych, a zwłaszcza członków rodziny (...) może doprowadzić do wspólnej działalności na tym samym rynku lub rynkach pokrewnych (pkt 14 decyzji ws. niemieckiej).

Jednocześnie wskazuje, że dla oceny stopnia integracji konieczna jest ocena, czy dana osoba fizyczna/ grupa osób **może koordynować działalność gospodarczą danej grupy przedsiębiorstw i jej strategię rozwoju.**

Przy tym relacje rodzinne ocenia jako szczególnie intensywne i znaczące w ww. zakresie (m.in. decyzja ws. niemieckiej, czy decyzja ws. Malchow).

Stosowanie wykładni celowościowej - w sytuacji, gdy wykładnia literalna jest niewystarczająca w danym stanie faktycznym, jest nie tylko koniecznością wynikającą z charakteru przepisów załącznika I, ale również obowiązkiem w kontekście zapewnienia efektywności prawa Unii Europejskiej w tym zakresie.

Zagrożenie wynikające ze stosowania wyłącznie wykładni literalnej: przyznanie przywilejów zagwarantowanych dla MŚP przedsiębiorstwom, które co prawda, stosując w ich przypadku wyłącznie wykładnię literalną, spełniają formalne przesłanki uznania za małe lub średnie przedsiębiorstwo, ale w związku z faktycznym działaniem w ramach dużej grupy kapitałowej, ich potencjał przerasta potencjał normalnych MŚP – zatem **działanie niezgodne z wytycznymi Trybunału i Komisji w tym zakresie.**

Pytanie: Proszę o wyjaśnienie jakie dane powinny stanowić podstawę określenia statusu przedsiębiorstwa gdy wniosek składany jest w miesiącu lutym 2010, a rok bilansowy 2009 nie jest jeszcze zatwierdzony

Dane stosowane do określania pułapu zatrudnienia i pułapu finansowego oraz okresy referencyjne

1. Dane stosowane do określania liczby pracowników i kwot finansowych to dane odnoszące się do ostatniego **zatwierdzonego** okresu obrachunkowego i obliczane w skali rocznej. Uwzględnia się je począwszy od dnia zamknięcia ksiąg rachunkowych. Kwota wybrana jako obrót jest obliczana z pominięciem podatku VAT i innych podatków pośrednich.

Zgodnie ze stanowiskiem służb KE przekazany IK RPO, treść Zaleceń nr 2003/361/WE była oryginalnie przygotowana w języku francuskim (pierwszy draft) a następnie tłumaczona na inne języki urzędowe UE. Błąd zakradł się wyłącznie do wersji angielskiej, gdzie zamiast mówić o **zamkniętych** okresach obrachunkowych (jak stanowi wersja francuska - **cloture**) mówi się o **zatwierdzonych** okresach obrachunkowych (**approved**). Analogicznie błąd ten zawiera wersja angielska załącznika I do rozporządzenia nr 800/2008 a **za nią wersja polska, która jak przekazały służby KE, została przetłumaczona z wersji angielskiej.**

FUNDUSZE EUROPEJSKIE - DLA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Ponadto, należy mieć na uwadze, że opisane wyżej różnice w sposobie określenia danych pozyskiwanych do badania statusu MSP dotyczą również modelu autobadania przedsiębiorstwa dla określenia przynależności do MSP załączonego do Komunikatu Komisji nr 2003/C 118/03 w wersji francuskiej i angielskiej.

Badanie statusu przedsiębiorstwa – rozstrzygnięcie według stanowiska KE

Dla określenia zmiany statusu przedsiębiorcy należy **uwzględnić dane odnoszące się do zamkniętego okresu obrachunkowego bez czekania na zatwierdzenie tych danych** (to jest w praktyce w większości przedsiębiorstw od dnia 1 stycznia kolejnego roku).

Jeżeli po zakończeniu procesu zatwierdzania danych zostaną one zmienione w sposób wpływający na zakwalifikowanie przedsiębiorcy do danej grupy status przedsiębiorcy może zostać skorygowany z uwzględnieniem zmian dokonanych w procesie zatwierdzania danych.

2. Jeżeli w dniu zamknięcia ksiąg rachunkowych dane przedsiębiorstwo stwierdza, że w skali rocznej przekroczyło pułapy zatrudnienia lub pułapy finansowe określone w art. 2, lub spadło poniżej tych pułapów, uzyskanie lub utrata statusu średniego, małego lub mikroprzedsiębiorstwa następuje tylko wówczas, gdy zjawisko to powtórzy się w ciągu **dwóch kolejnych okresów obrachunkowych.**

Zjawisko to musi wystąpić **w dwóch następujących po sobie okresach obrachunkowych** (w praktyce nieprzerwanie dwa lata z rzędu), **nie zaś w dwóch dodatkowych latach po roku w którym wystąpiło po raz pierwszy** (nie jest prawidłowym uznanie że dane muszą powtórzyć się trzy lata z rzędu).

Przykład

Jeżeli rokiem obrachunkowym dla przedsiębiorstwa jest rok kalendarzowy, a średnie przedsiębiorstwo według danych wykazanych na dzień 31 grudnia 2008 roku przekroczyło po raz drugi z rzędu (za dwa kolejne okresy obrachunkowe to jest za rok 2007 i 2008) pułap zatrudnienia lub pułapy finansowe wyznaczające przynależność do grupy MSP, to dane te winny być brane pod uwagę od 1 stycznia 2009 roku, a w rezultacie przedsiębiorca utraci status MSP bezpośrednio po zamknięciu ksiąg rachunkowych i z dniem 1 stycznia 2009 winien być traktowany jako duże przedsiębiorstwo.

W przypadku nowo utworzonych przedsiębiorstw, których księgi rachunkowe nie zostały jeszcze zatwierdzone, odpowiednie dane pochodzą z oceny dokonanej w dobrej wierze w trakcie roku obrachunkowego.

Pytanie: Proszę o wyjaśnienie kogo należy zaliczyć do pracowników na potrzeby obliczenia RJR stosowanych w definicji MŚP

Liczba zatrudnionych osób odpowiada liczbie rocznych jednostek roboczych (RJR), to jest liczbie pracowników zatrudnionych na pełnych etatach w obrębie danego przedsiębiorstwa lub w jego imieniu w ciągu całego uwzględnianego roku referencyjnego. Praca osób, które nie przepracowały pełnego

FUNDUSZE EUROPEJSKIE - DLA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

roku, które pracowały w niepełnym wymiarze godzin bez względu na długość okresu zatrudnienia, lub pracowników sezonowych jest obliczana jako część ułamkowa RJR. W skład personelu wchodzi:

- a) pracownicy;
- b) osoby pracujące dla przedsiębiorstwa, podlegające mu i uważane za pracowników na mocy prawa krajowego;
- c) właściciele-kierownicy;
- d) partnerzy prowadzący regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiący z niego korzyści finansowe.

Praktykanci lub studenci odbywający szkolenie zawodowe na podstawie umowy o praktyce lub szkoleniu zawodowym nie wchodzi w skład personelu. Nie wlicza się okresu trwania urlopu macierzyńskiego ani wychowawczego.

Pracownicy a osoby pracujące dla przedsiębiorstwa, podlegające mu i uważane za pracowników na mocy prawa krajowego

Z art. 2 Kodeksu Pracy (k.p.), wynika, iż pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę.

Z kolei zgodnie z art. 22 k.p., podstawą zatrudnienia pracownika w rozumieniu przepisów k.p. jest stosunek pracy. **Treścią stosunku pracy jest zobowiązanie pracownika do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę oraz zobowiązanie pracodawcy do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.** W przypadku, gdy w umowie spełnione są ww. warunki, bez względu na jej nazwę, stanowi ona zatrudnienie na podstawie stosunku pracy. Poza tym, niedopuszczalne jest zastąpienie umowy o pracę umową cywilnoprawną, jeżeli warunki, o których mowa powyżej są zachowane.

W związku z tym, mimo iż często zdarza się zawieranie umów cywilnoprawnych, jeżeli praca wykonywana jest według zasad tworzących stosunek pracy, uważa się, iż osoba zatrudniona jest pracownikiem w rozumieniu k.p., zgodnie bowiem z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w orzeczeniu z dnia 19 sierpnia 1988 r. (OSNCP 1989, poz. 22), o rodzaju stosunku prawnego nie decyduje nazwa umowy, ale jej treść. Poza tym, dla ustalenia stosunku pracy jego elementy muszą być przeważające. Jednocześnie jeżeli umowa wykazuje wspólne cechy dla umowy o pracę i umowy prawa cywilnego z jednakowym ich nasileniem, o jej typie (rodzaju) decyduje zgodny zamiar stron i cel umowy (wyrok SN z 18 czerwca 1998 r. /OSNP 1999/14/449/).

Z drugiej jednak strony, mimo, iż treść umowy nie przesądza o charakterze łączącego strony stosunku prawnego, nie można zakładać, że strony mające pełną zdolność do czynności prawnych miały zamiar zawrzeć umowę o innej treści (umowę o pracę) niż ta, którą zawarły (wyrok SN z 10 października 2003 r. /Pr. Pracy 2004/3/35). W związku z tym, nie można założyć, iż każdorazowo w przypadku, gdy mamy do czynienia z osobami zatrudnionymi na podstawie umowy cywilnoprawnej należy je traktować tak, jak pracowników. Należy wówczas każdorazowo zbadać elementy stosunku pracy, o których mowa w art. 22 k.p. oraz cel umowy wraz ze zgodnym zamiarem stron. Dlatego nie wydaje się słuszne automatyczne kwalifikowanie osób zatrudnionych np. na podstawie umowy o dzieło, czy zlecenia do RJR, zgodnie z Zaleceniem KE.

Podstawa prawna: załącznik I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 roku uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu; (pierwotne źródło: Zalecenia Komisji z dnia 6 maja 2003 r. dotyczące definicji przedsiębiorstw mikro, małych i średnich)

Orzecznictwo

- wyrok Trybunału z dnia 24 października 1996 r. w sprawie C-72/95 *Aannemersbedrijf P.K. Kraaijeveld BV przeciwko Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland* („wyrok Trybunału ws. holenderskiej”),
- wyrok Trybunału z dnia 15 maja 1997 r. w sprawie C-355/95 *P Textilwerke Deggendorf GmbH (TWD) przeciwko Komisji Europejskiej* („wyrok Trybunału ws. TWD”),
- wyrok Sądu z dnia 17 września 2007 r. w sprawie T-201/04 *Microsoft Corporation przeciwko Komisji Europejskiej* („wyrok Trybunału ws. Microsoft”),
- wyrok Trybunału z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-91/01 *Republika Włoska przeciwko Komisji Europejskiej* („wyrok Trybunału ws. włoskiej”),
- wyrok Sądu I instancji z dnia 14 października 2004 r. w sprawie T-137/02 *Pollmeier Malchow GmbH & Co. KG przeciwko Komisji Europejskiej* („wyrok Sądu ws. Malchow”),
- decyzja Komisji z dnia 15 stycznia 2002 r. w sprawie C 16/2001 *Pollmeier GmbH Malchow* (2002/821/WE) („decyzja ws. Malchow”),
- decyzja Komisji z dnia 7 czerwca 2006 r. w sprawie C 8/2005 *Nordbrendenburger Umesterungswerke* (2006/904/WE) („decyzja ws. niemieckiej”),
- decyzja Komisji z dnia 2 marca 2005 r. w sprawie C (2005)426 *Q-Cells AG* (N 457/2004)
- decyzja Komisji z dnia 6 grudnia 2006 r. w sprawie C (2006) 5849 *Food Retail and Production CS GmbH* (N 407/2006)
- decyzja Komisji z dnia 28 listopada 2007 r. w sprawie C (2007) 5632 *ARISE Technology Corporation* (N 385/2007)
- decyzja Komisji z dnia 11 grudnia 2007 r. w sprawie C (2007) *Sygnel-Solar GmbH* (N 217/2007)

Odpowiedzi opracowano na podstawie materiałów przygotowanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podlaskiego nie jest organem uprawnionym do dokonywania wiążącej interpretacji oraz wykładni pierwotnego oraz wtórnego prawa wspólnotowego oraz prawodawstwa krajowego. W związku z powyższym informacje udzielone przez IZ RPOWP dotyczące interpretacji przepisów prawnych nie mogą stanowić podstawy do formułowania jakichkolwiek roszczeń. Pracownicy IZ RPOWP nie odpowiadają za błędną interpretację udzielonych informacji oraz za następstwa czynności podjętych na ich podstawie.